

04 MAI 2009

JUSTISDEPARTEMENTET	
05 MAI 2009	
SAKSNR:	200801140
AVDELING/DEL:	LOV/ED/TKH
217	ARKIVKODE:

Norske Kveners Forbund/Ruian kveeniliitto

Tromsø 15.4.2009

Justisdepartementet
Postboks 8005 DEP
0030 OSLO

Uttalelse NOU 1007: 13 Bind A- Den nye sameretten.

Norske kveners forbund/Ruian Kveeniliitto finner det uakseptabelt at forbundet ikke har fått anledning til å delta i utredningsarbeidet, som vil berøre sentrale områder med kvensk bosetting og næringsvirksomhet. Dette gjelder spesielt i kommuner i Troms som har en kvensk bosetning. Denne bosetningen er dokumentert i flere avhandlinger, skriftlige kilder fra slutten 1500-tallet og i forbindelse med fastsettelse av grensen mot Sverige i 1751. Den historiske tilhørigheten kvenene har i regionen, viser at det her dreier seg om en historisk ressursutnyttelse av området knyttet til tre grupper- *nordmenn*, *samer* og *kvener*.

Arbeids- og Inkluderingsdepartementet legger i veilederen til instruksene for "*Likestillingsmessige konsekvenser for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter*" opp til å sikre at statlige instanser best mulig kan utrede konsekvensene av sine forslag for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter. Utredningsinstruksene skal i følge veiledningen gjelde for: "*det utredningsarbeidet som utføres i eller på oppdrag for statlige forvaltningsorganer, dvs. departementer, direktorater og andre underliggende virksomheter.*"

Instruksens punkt 2 omhandler den generelle plikten til å utrede økonomiske og administrative konsekvenser av tiltak.

Videre heter det i punkt 2.3.2: "*I tillegg til de økonomiske og administrative skal også andre vesentlige konsekvenser utredes. Hvilke som skal utredes, må vurderes i hver enkelt sak.*"

For kvenene er disse forpliktelsene bl.a. nedfelt i: Den europeiske rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter.

Vi vil også hevde at også FNs konvensjon fra 1966 om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter kommer til anvendelse.

Vi henviser her spesielt til artikkel 27 i konvensjon. Her finner vi de mest grunnleggende rettighetene knyttet til kultur, språk og religion og innebærer bl.a. at

if

Adresse:	Telefon:	e-post:	hjemmeside:	organisasjonsnummer:	kontonummer:
Hansjordnesgt 9 9009 Tromsø	77 69 65 02 99 42 80 66	post@kvener.no	www.kvener.no	971404345	7877 08 52055

minoriteter" *ikkje nektast rette til, sammen med andre medlemmer av si eiga gruppe, å dyrke sin eigen kultur.*"(St. meld.nr 15 200/2001.) Art 27 må knyttes til artikkel 2 i konvensjonen hvor konvensjonspartene plikter å respektere rettigheten nedfelt i konvensjonen -uten forskjellsbehandling.

I 1994 slo Menneskerettskomiteen fast at artikkel 27 omfatter alle minoritetsgrupper innafor staten sitt territorium. Disse grunnleggende menneskerettighetskonvensjonene blei i 1999 inkorporert i norsk rett gjennom Menneskerettsloven av 21.mai 1999. I tillegg skal de ved motstrid ha forrang for norsk lov.

Etter Norske kveners forbunds/ Ruijan Kveeniliittos syn er det ikke noe prinsipielt skille mellom kulturgrunnlaget knyttet til språk og levemåte og den materielle kulturen knyttet til f. eks. næringsvirksomhet. Her støtter vi oss også til tidligere høyesterettsjustitiarius og leder av Samerettsutvalget Carsten Smith som i et innlegg under Torkjell Oppsahls minneseminar i april 2004 oppsummerte den folkerettslige utviklinga.

Med referanse til Samerettsutvalgets innstilling fra 1984 og art 27 i FNs menneskerettighets konvensjon av 1966 om sivile og politiske rettigheter uttalte han følgende: "**Utredningen understreket at den ga hjemmel for særtiltak, for positiv diskriminering, at den må tolkes differensiert med sikte på den enkelte minoritets særlige behov, og den omfattet ikke bare de ideelle kulturytringer, men også det materielle kulturgrunnlaget**"

Et annet viktig punkt var at Smith konkluderte med at begge FNs menneskerettighetskonvensjonene fra 1966 fastslår folkenes rett til selvbestemmelse "self determination."

Dersom det er slik Smith konkluderte med- at dette også dreier seg om det materielle kulturgrunnlaget åpner det seg en ny dimensjon i de rettighetsspørsmål som NOU: 13 1007: tar opp.

Norske kveners forbund/ Ruijan Kveeniliitto krever derfor at det foretas en egen utredning om kvenenes rettslige stilling i Nordland og Troms knyttet til konvensjoner vi her har referert til og det forholdet at forbundet ikke har vært representert i utredningsarbeidet knyttet til NOU 1007: 13 Bind A.

Vedtatt på Landsstyremøte i Alta 1.3.2009

For NKF/RK

Ivar Johnsen
Generalsekretær

Rune Sundelin
Leder